

Presentatie Huisvesting arbeidsmigranten

Ing. F.C. (Frans) Suijkerbuijk
Adviseur Volkshuisvesting
Gemeente Bergen op Zoom

Inhoud presentatie

- Analyse vraagstuk
- Visie structurele oplossing
- Beleidsrichtlijn gemeente Bergen op Zoom
- Convenant Huisvesting uitzendmigranten West-Brabant
- Nieuwe huisvestingsvorm in Nederland: de Job-lodge
- Investeringsopgave als economische impuls

Analyse vraagstuk

- In Nederland en Europa consequenties huisvesting arbeidsmigratie vanwege open Europese grenzen onvoldoende onderkend
- Onevenredige aantasting woon- en leefmilieu wijken en buurten in Nederland
- Negatieve randverschijnselen bij gebruik woningen voor logiesfunctie
- Vanuit kamergewijs verhuurde woningen meer druk op woonomgeving in de vorm van overlast dan vanuit woningen met gezinsbewoning

Analyse vraagstuk

- Panden worden vaak intensiever bewoond dan waarvoor ze gebouwd zijn
Ook de woonomgeving is daar vaak niet op berekend
(bijv. parkeergelegenheid, buitenruimte etc.)
- Afname aantal betaalbare huur- en koopwoningen, waardoor behoud en samenstelling v.d. woonruimtevoorraad in gedrang komt
- Voelbaar voor oorspronkelijke bewoners dat sociale structuur in straat en buurt verandert

Visie

- Uitzendbureaus/werkgevers kunnen hun verantwoordelijkheid m.b.t. huisvesting onvoldoende waarmaken
- Er dient een goede analyse v.d. huisvestingsbehoefte plaats te vinden
- Arbeidsmigranten krijgen een volwaardige plaats in gebouwde omgeving en samenleving, mede t.b.v. participatie en integratie
- Kwalitatieve structurele oplossing huisvestingsvraagstuk d.m.v. nieuwe huisvestingsvorm

Visie

Kwalitatieve structurele oplossing huisvestingsvraagstuk

- Logiesfunctie niet goed planologisch inpasbaar in wijken met alleen woonfunctie
- Logiesfunctie beter planologisch inpasbaar in gebieden met mix van functies
- Voor tijdelijke arbeidsmigranten ombuigen proces van huisvesten in woningen naar huisvesten in kwalitatieve job-lodges
- Nieuwbouw en transformatie van geschikte gebouwen tot kwalitatieve job-lodges
- Job-lodges beschikken over gemeenschappelijke ontmoetingsruimte t.b.v. dagverblijf en ontspanning

Nieuwe huisvestingsvorm

- Te realiseren nieuwe huisvestingsvorm baseren op:
  - woonwensen arbeidsmigrant, bijv. mate van onzelfstandige huisvesting, dus mate van gemeenschappelijke voorzieningen (toilet, douche, keuken, buitenruimte)
  - wensen uitzendbureau/werkgever, bijv. aard en omvang accommodatie en locatie
- Nieuwe huisvestingsvorm is geschikt voor zowel kortdurig als langdurig verblijf
(mensen zijn veel fluïder in hun gedrag, globalisering, landen en steden zijn snel bereikbaar)

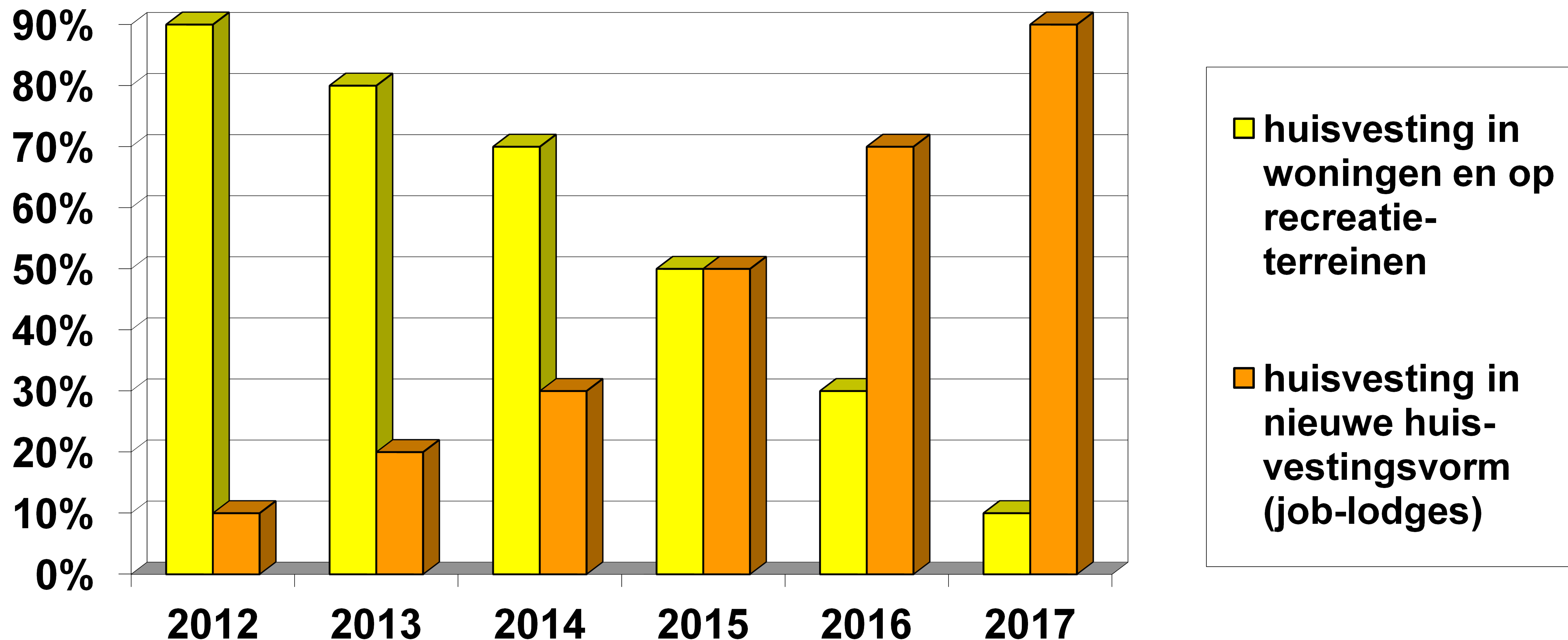
Planologische inpassing

- Situeren in bestaand stedelijk gebied
- Geen huisvesting op recreatieterreinen (tast recreatieve functie aan) of bedrijventerreinen (geen goede woonplek)
- Nieuwe huisvestingsvorm mag niet onevenredig andere functies in straten en buurten aantasten
- Met name gebieden met een mix van functies, oftewel gemengde bestemmingen, zijn geschikt
- Voorafgaande aan bestemmingswijziging communiceert gemeente actief met omgeving (omwonenden en gebruikers)

Huisvesting tijdelijke arbeidsmigranten

Voor tijdelijke arbeidsmigranten ombuigen proces huisvesten in woningen en op recreatieterreinen naar huisvesten in nieuwe huisvestingsvorm (job-lodges) 2012-2017
(betreft mogelijk scenario, nog geen vastgesteld beleid)

Visie

- Benutten aanwezig potentieel leegstaande en te koop staande panden in Nederland t.b.v. transformatie
- Benutten aanwezige potentiële invul-locaties t.b.v. nieuwbouw
- Vraaggerichte, kwalitatieve, rendabele oplossingen
- Gemeente faciliteert partijen
- Projectontwikkelaars en woningcorporaties ontwikkelen en investeren

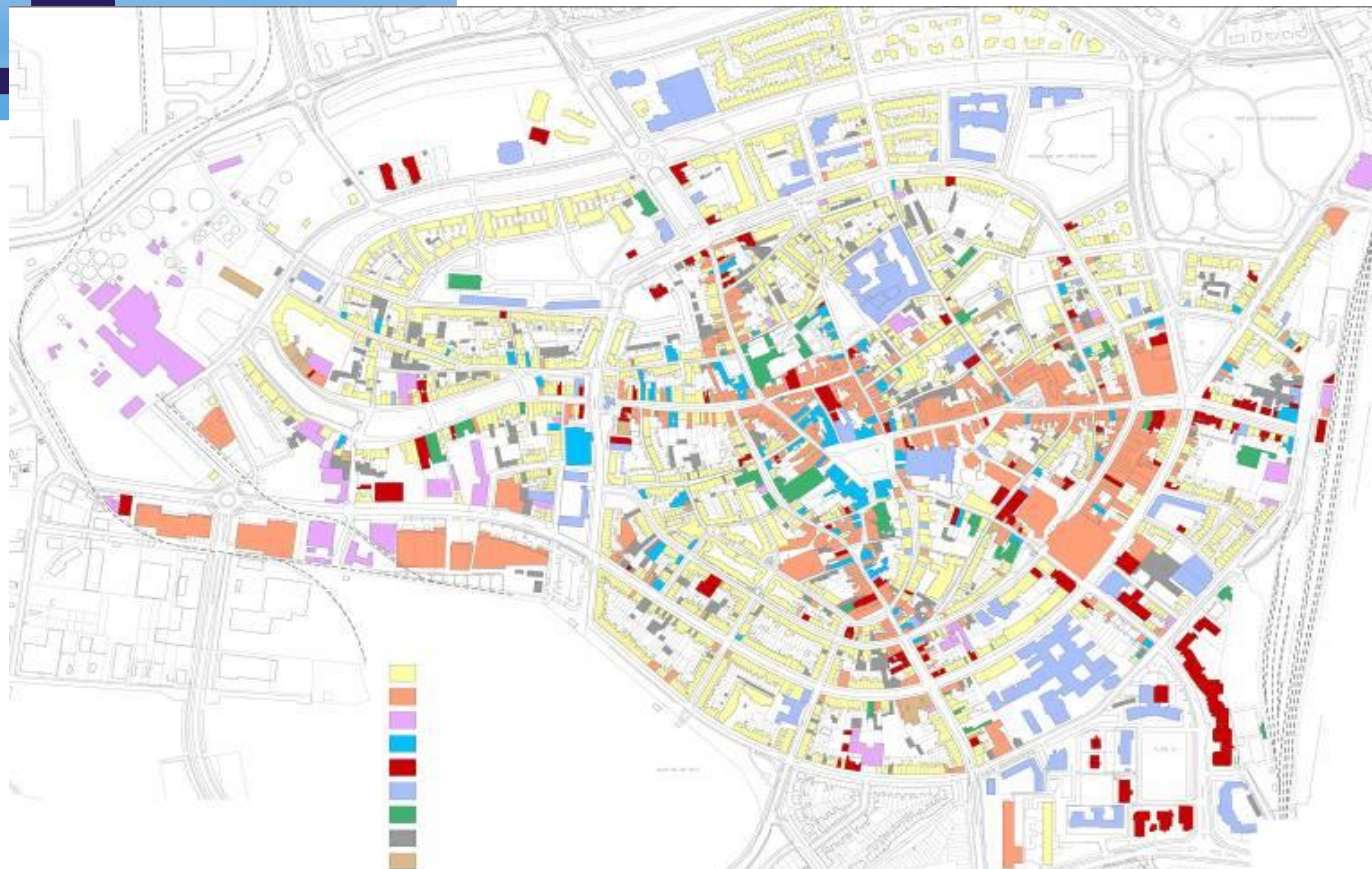
Planologische medewerking nieuwbouw en transformatie

Uitgangspunten:

- Situeren in bestaand stedelijk gebied (niet op recreatieterreinen of bedrijventerreinen)
- In gebieden en straten met mix van functies
- Geen aantasting van andere functies
- Voorkomen overconcentratie op straat- en buurniveau (zekere spreiding)
- Voldoen aan parkeernorm (1 parkeerplaats per kamer) en parkeren op eigen terrein

Gebied met mix van functies

Straat met mix van functies

Job-lodge Wassenaarstraat

- 15 gemeenten West-Brabant:
Bergen op Zoom, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Steenbergen,
Woensdrecht;
regio Breda: Aalburg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen,
Geertruidenberg, Oosterhout, Werkendam, Woudrichem
- Koepelorganisaties uitzendbranche:
ABU, NBBU en VIA

Exploitatie-prognoses job-lodges

Op basis van 10% bruto-rendement, 75% bezettingsgraad job-lodge,
huur € 60 per week p/p en gemiddelde bezettingsgraad kamer 1,25

Job-lodge met 18 kamers, 22 personen

Investering nieuwbouw c.q. verwerving en verbouw € 500.000

Rendabele huuropbrengst € 51.480 p/j

Job-lodge met 21 kamers, 26 personen

Investering nieuwbouw c.q. verwerving en verbouw € 600.000

Rendabele huuropbrengst € 60.840 p/j

Job-lodge met 24 kamers, 30 personen

Investering nieuwbouw c.q. verwerving en verbouw € 700.000

Rendabele huuropbrengst € 70.200 p/j

Investeringsopgave: een economische impuls

Investering in huisvesting per arbeidsmigrant gemiddeld € 25.000

Gemeente	Private investering	Rendabele huuropbrengst per jaar
1.000 arbeidsmigranten	€ 25 miljoen	€ 2,5 miljoen
2.000 „	€ 50 miljoen	€ 5 miljoen
5.000 „	€ 125 miljoen	€ 12,5 miljoen
10.000 „	€ 250 miljoen	€ 25 miljoen
20.000 „	€ 500 miljoen	€ 50 miljoen
Nederland		
200.000 arbeidsmigranten	€ 5 miljard	€ 500 miljoen
400.000 „	€ 10 miljard	€ 1 miljard

Vervanging en uitbreiding: 20% van de stroom huuropbrengsten (€ 100 miljoen p/j) ombuigen en benutten voor kwalitatieve investeringen (€ 1 miljard) → door afbouw huur particuliere woningen door uitzendbureaus en terugdringing huisjesmelkers en oneigenlijk verhuur recreatievoorzieningen

Het realiseren van de investeringsopgave biedt een grote economische impuls voor elke gemeente.

BIJLAGEN

Rapport “Moe-landers in de wijk”

Ervaringen en meningen van MOE-landers en
wijkbewoners in drie Nederlandse gemeenten

Uitkomsten Rapport “MOE-landers in de wijk” (opgesteld door Research voor Beleid in opdracht van Ministerie VROM/WWI d.d. 2 juni 2010):

- Overbewoning, bewoners rouleren regelmatig, parkeeroverlast, geluidsoverlast, overlast door verloedering (niet onderhouden woning en tuin en afval), waardedaling belendende woningen
- MOE-landers willen met name contact met hun medelanders in de wijk

Door regelmatige roulatie:

- Voelen MOE-landers zich minder onderdeel v.d. buurt
- Kunnen omwonenden niet opbrengen om steeds opnieuw contact te zoeken en om begrip te vragen (ze worden er MOEdeeloos van)

Visie

- Ambtelijke inzet richt zich hoofdzakelijk aan de achterkant (handhaven, legaliseren) i.p.v. aan de voorkant (ontwikkelen kwalitatieve huisvesting)
- Er is in Nederland met name bij gemeenten een omslag nodig
- Gemeenten dienen nadrukkelijk regierol te vervullen inzake bouwprogramma
- Bij adequate kwalitatieve huisvesting nog maar minimale handhavingscapaciteit nodig

Rentabiliteit

- Woningen (gemeubileerd) voor 4 personen zijn niet-rendabel
- Job-lodges vanaf 15 personen commercieel rendabel
- Job-lodges t.z.t. eenvoudig te wijzigen t.b.v. andere functie (bijv. low-budgethotel of woonfunctie bijv. andere groepen ‘moeilijke’ alleenstaanden en starters, zoals komend uit het zorgcircuit, begeleid wonen, alleenstaande statushouders-in-afwachting van gezinshereniging)

Brancheorganisaties:

Waarborgen goede woonomstandigheden

d.m.v.:

- Bindende (CAO-) afspraken
- Certificaten (bijv. SKIA-keurmerk)
- Naleving waarborgen (door VRO)
- Aanspreekpunt per brancheorganisatie

Uitzendbureaus:

- Maken vooraf verblijfsadressen van de uitzendmigranten bekend aan gemeente
- Leveren verblijfsadressen en maximaal mogelijke aantal gehuisveste uitzendmigranten per verblijfsadres aan gemeente

Uitzendbureaus:

Dragen zorg voor adequaat toezicht op de huisvesting door aanwijzing persoon die:

- Toeziets op hygiëne pand en bijbehorend erf of terrein
  - Toeziets op de (brand)veiligheid
  - Een klachtenprocedure beheert t.b.v. omwonenden
  - Permanent bereikbaar is voor bewoners en omwonenden
-
- Voeren een deugdelijke en inzichtelijke administratie

Gemeenten:

- Faciliteren uitzendondernemingen t.a.v. de huisvesting
- Wijzen een aanspreekpunt aan
- Geven informatie en voorlichting over gemeentelijk huisvestingsbeleid
- Hanteren duidelijke en vastgelegde huisvestingsregels
- Streven ernaar het beleid te harmoniseren

Huisvestingsbehoefte

- In beeld brengen huisvestingsbehoefte
- Huisvesting arbeidsmigranten opnemen in Beleidsplan Wonen
- Vertalen naar huisvestingsvormen:
  - Zelfstandige woonruimten t.b.v. vestigers: woningen
  - Onzelfstandige huisvesting t.b.v. tijdelijke verblijvers: job-lodges
- Job-lodges voor zowel kortdurig als langdurig verblijf

Bouwprogramma

- Gemeente stelt bouwprogramma nieuwbouw en transformatie vast en voert regie
- Gemeente faciliteert partijen
- Bouwprogramma krijgt vertaalslag in project-overeenkomsten met projectontwikkelaars en in prestatie-afspraken met woningcorporaties
- Projectontwikkelaars en woningcorporaties investeren rendabel
- Uitzendbureau sluit ontwikkel- en huurovereenkomst met projectontwikkelaar of woningcorporatie (vergelijkbaar met die bij projecten wonen en zorg)

Straat met mix van functies

Officiële opening job-lodge door wethouder

Job-lodge

Eenpersoonskamer

Tweepersoonskamer

Dagverblijf

Keuken

Ontspanningsruimte

Voorbeeld bouwprogramma

- Huisvestingsbehoefte 500 personen,
t.w. 50 vestigers en 450 tijdelijke verblijvers:
- Bouwprogramma:
  - 50 nieuwbouw woningen t.b.v. vestigers (totaal 50 pers.)
  - 20 transformaties en nieuwbouw job-lodges t.b.v. tijdelijke verblijvers (totaal 450 pers.)

Samenvatting

- Huisvesting arbeidsmigranten in woningen tast onevenredig woon- en leefmilieu aan in wijken en buurten in Nederland
- Uitzendbureaus/werkgevers kunnen hun verantwoordelijkheid m.b.t. huisvesting onvoldoende waarmaken
- Huisvesting in woningen en op recreatieterreinen is niet het goede antwoord op het vraagstuk
- Arbeidsmigranten krijgen een volwaardige plaats in gebouwde omgeving en samenleving
- Logiesfunctie beter inpasbaar in gebieden met mix van functies
- Voor tijdelijke arbeidsmigranten ombuigen proces van huisvesten in woningen en op recreatieterreinen naar huisvesten in kwalitatieve nieuwe huisvestingsvorm (job-lodges)
- Gemeenten dienen nadrukkelijk de regierol op te pakken
- Gemeente stelt bouwprogramma transformatie en nieuwbouw vast
- Huisvesting in job-lodges is rendabel en voorziet in woonwensen arbeidsmigranten en wensen uitzendbureau/werkgever en biedt doorstroming en perspectief
- Projectontwikkelaars en woningcorporaties ontwikkelen en investeren
- Bij adequate kwalitatieve huisvesting nog maar minimale handhavingscapaciteit nodig

Convenant Huisvesting uitzendmigranten West-Brabant is te downloaden via onderstaande link:

http://www.vng.nl/Praktijkvoorbeelden/RWMV/arbeidsmigranten/huisvesting_arbeidsmigranten_westbrabant_2008.pdf

Ing. F.C. (Frans) Suijkerbuijk
Afd. Ruimtelijke Ontwikkeling
Gemeente Bergen op Zoom

Tel. 0164-277517

Email-adres: f.c.suijkerbuijk@bergenopzoom.nl